

Zastrzeżenie numeru PESEL – ważne zmiany od czerwca 2024 r.

31 maja 2024

Polacy od 2023 roku mogą zastrzec swój numer PESEL. Dzięki temu mogą ustrzec się przed kradzieżą tożsamości. Oszustom jest bowiem trudniej zaciągnąć kredyt na cudze dane. Jednak od czerwca, zastrzeżony PESEL może okazać się kłopotem dla jego właściciela.

Banki i firmy pożyczkowe oraz notariusze i operatorzy telekomunikacyjni będą musieli sprawdzać, czy PESEL jest zastrzeżony, nim podpiszą umowę z klientem. Jeśli np. udziela pożyczki pomimo zastrzeżenia numeru PESEL, a okaże się on skradziony, osoba poszkodowana nie będzie musiała spłacać zadłużenia. Ma to dodatkowo chronić przed kradzieżą PESEL. Jednak utrudni to także życie osobom z zastrzeżonym PESEL. Będą one bowiem musiały pamiętać o cofnięciu zastrzeżenia za każdym razem, gdy będą chciały dokonać różnych czynności. W tym czynności w banku, u notariusza lub otrzymać abonament na telefon.

Zastrzeżenie numeru PESEL, jest możliwe dzięki „Ustawie o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczania niektórych skutków kradzieży tożsamości” z dnia 7 lipca 2023 r. W ustawie wprowadzono poprawkę umożliwiającą obywatelowi polskiemu nieodpłatne zastrzeżenie numeru PESEL. A także jego cofnięcie, w razie potrzeby. Zastrzeżenia numeru PESEL Polacy szybko dokonają w aplikacji mObywatel i na stronie Obywatel.gov.pl. Albo osobiście – w urzędzie gminy. Możliwość pośredniczenia w zastrzeżeniu numeru PESEL mają również banki.

Głównie po to, by utrudnić złodziejom kradzież naszej tożsamości. I związany z tym, nie tak rzadki, proceder

zaciągania na nas zobowiązań finansowych. Zobowiązań w postaci kredytu czy pożyczki. Zastrzeżenie numeru PESEL powinno też ukrócić przestępcze praktyki z zakresu tzw. SIM swappingu. Polegają one na tym, że przestępca wyrabia duplikat karty SIM nieświadomego niczego właściciela. Potem może autoryzować nielegalne transakcje. Generujące przy tym rzecz jasna zobowiązania finansowe są po stronie osoby poszkodowanej. Wreszcie zastrzeżenie numeru PESEL zabezpieczy też wypłatę gotówki z placówki bankowej.

Najważniejsze następstwo wprowadzenia nowych przepisów polega na tym, że obywatele nie poniosą konsekwencji finansowych, jeśli, mając zastrzeżony PESEL, przestępcy zaciągną w ich imieniu zobowiązanie. Jednym słowem nie odpowiedzą oni za błędy instytucji finansowych i notariuszy, jeśli podmioty te nie dopełnią obowiązków w zakresie weryfikacji numeru PESEL.

Od 1 czerwca 2024 r. instytucje finansowe (np. banki) będą miały obowiązek weryfikować, czy numer PESEL jest zastrzeżony przy różnych czynnościach. W tym przy zawieraniu umowy kredytu lub pożyczki, zakładaniu konta, wypłacie większej gotówki. Jeśli posiadacz konta ma zastrzeżony PESEL, nie będzie mógł dokonać tych czynności. To samo dotyczy na przykład notariuszy, którzy przed dokonaniem czynności notarialnej będą sprawdzać PESEL i nie realizować usługi jeśli jest on zastrzeżony. Osoby, które posiadają aplikację i profil zaufany będą mogły szybko cofnąć zastrzeżenie. Jednak osoby, które zastrzegły PESEL w urzędzie, nie zrobią tego natychmiast.

Poprawki przyjęte w Ustawie o ewidencji umożliwią danej osobie wgląd do swoich danych z rejestru zastrzeżeń numerów PESEL. Każdy sprawdzi, kto i kiedy sprawdzał status jego numeru PESEL. Osoba zainteresowana będzie mogła uzyskać pełne lub częściowe zaświadczenie potwierdzające fakt przetwarzania jej danych w rejestrze.

Źródło: PolishExpress.co.uk